

Na ćwiczeniach 10.11.2015 omawiamy kolokwium 2 (także wersję E).

Rozwiązać nierówności:

54. $\sqrt{x+2}\sqrt{x-2} < \sqrt{x^2-1}$ 55. $\sqrt{x^2+27} > 2x$
 56. $\sqrt{4x-4-x^2} \leq x^{2007} + 2007$ 57. $|||x|-1|-1|-1|-1|-1| \leq \frac{1}{2}$
 58. $\sqrt{x^2-2x+1} + \sqrt{x^2-4x+4} < \sqrt{x^2+2x+1} + \sqrt{x^2-8x+16}$ 59. $|x^2-25| < 24$
 60. $x^4 - 5x^2 + 4 < 0$ 61. $(x+5)^{2015} + (x+5)^7 < (3x+1)^{2015} + (3x+1)^7$
 62. $(x^2+1)^{x+2} < (x^2+1)^{x^2}$ 63. $(x^2+x+1)^{3x} \geq (x^2+x+1)^{x+1}$

Uprościć wyrażenia

64. $4^{2+\log_2 7}$ 65. $\log_{\sqrt{3}} 2 \cdot \log_5 9$ 66. $\log_6 2 + \log_{36} 9$
 67. $\frac{\log_m(mn) \cdot \log_n(mn)}{\log_m(mn) + \log_n(mn)}$ dla liczb naturalnych m i n większych od 1.
 68. $\log_{(\sqrt{2}-1)}(\sqrt{2}+1)$ 69. $2^{\log_3 5} - 5^{\log_3 2}$

70. Dla ilu trójek liczb rzeczywistych dodatnich a, b, c różnych od 1 spełniona jest podana równość? Dla wszystkich? Dla żadnej? Dla niektórych (podać możliwie wiele istotnie różnych przykładów)?

- a) $\log_a(bc) = (\log_a b) + \log_a c$
 b) $\log_a(bc) = (\log_a b) \cdot \log_a c$
 c) $\log_a(b+c) = (\log_a b) \cdot \log_a c$
 d) $\log_a(b+c) = (\log_a b) + \log_a c$
 e) $(\log_a b) \cdot \log_b c = \log_a c$
 f) $\log_a(b^c) = c \cdot \log_a b$

71. Bez użycia kalkulatora rozstrzygnąć, która liczba jest większa:

- a) $\log_2 7$ czy $\log_3 7$
 b) $\log_{0,2} 7$ czy $\log_{0,3} 7$
 c) $\log_2 7$ czy $\log_{0,3} 7$
 d) $\log_{0,2} 7$ czy $\log_3 7$
 e) $\log_2 0,7$ czy $\log_3 0,7$
 f) $\log_{0,2} 0,7$ czy $\log_{0,3} 0,7$
 g) $\log_2 0,7$ czy $\log_{0,3} 0,7$
 h) $\log_{0,2} 0,7$ czy $\log_3 0,7$
 i) $\log_9 27$ czy $\log_4 8$
 j) $\log_3 8$ czy $\log_2 5$
 k) $\log_5 127$ czy $\log_{10} 999$
 l) $(\log_2 3) \cdot \log_5 7$ czy $(\log_2 7) \cdot \log_5 3$
 m) $(\log_2 3) \cdot \log_7 5$ czy $(\log_7 9) \cdot \log_{16} 25$
 n) $\log_2 3$ czy $\log_3 5$
 o) $\log_3 7$ czy $\log_5 19$

Wskazówka do niektórych pytań:

Wiadomo, że wartość ułamka nie zmieni się, jeżeli licznik i mianownik pomnożymy przez tę samą liczbę różną od zera.

Podobnie, wartość logarytmu nie zmieni się, jeżeli podstawę i liczbę logarytmowaną .....

Rozwiązać nierówności:

72. $\log_{2x}(x^2 + 1) \leq \log_{2x}(x^2 + 3x)$

73. $\log_2 x + \log_x 4 < 3$

74. $\log_x 3 \leq 2$

75. Na potrzeby tego zadania, dla liczby rzeczywistej $a > 1$ zdefiniujemy średnią liczb rzeczywistych x, y większych od 1, następującym wzorem

$$S_a(x, y) = a^{\sqrt{\log_a x \cdot \log_a y}}.$$

Podać wartości następujących liczb w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego w przypadku liczb wymiernych. Wpisać literkę **N** w przypadku liczb niewymiernych.

a) $S_8(2, 16) = \dots\dots\dots$;

b) $S_9(2, 16) = \dots\dots\dots$;

c) $S_8(3, 81) = \dots\dots\dots$;

d) $S_9(3, 81) = \dots\dots\dots$.

Oznaczenia: Przypominam, że $[x]$ oraz $\{x\}$ oznaczają odpowiednio część całkowitą i część ułamkową liczby rzeczywistej x .

76. Podać przykład takiej liczby rzeczywistej niecałkowitej x , że

a) $[x] = -4, \{x\} < 1/10,$

b) $[x] = -4, \{x\} > 9/10,$

c) $2 \cdot \{x\} \neq \{2x\}, x < 0,$

d) $2 \cdot \{x\} = \{5x\}, x > 10.$

77. Wyznaczyć wszystkie takie liczby rzeczywiste a , że dla dowolnej liczby rzeczywistej x zachodzi równość $[x + a] = [x] + a$.

78. Podać przykład takich niecałkowitych liczb rzeczywistych x, y , że

a) $[x + y] \neq [x] + [y]$

b) $[2x + y] = 2[x] + [y] + 2$

c) $[x + y] = \{x\} + \{y\}, x, y > 0$

d) $[xy] = [x] \cdot [y] + 10$

79. Uporządkować podane liczby w kolejności niemalejącej.
 $\sin 50^\circ, \cos 80^\circ, \sin 170^\circ, \cos 200^\circ, \sin 250^\circ, \cos 280^\circ.$

80. Naszkicować wykres funkcji f zdefiniowanej wzorem

a) $f(x) = \sin 2x$

b) $f(x) = \cos(x/2)$

c) $f(x) = \sin^2 x$

d) $f(x) = \cos^2 x$

e) $f(x) = (1 + \cos 2x)/2$

f) $f(x) = (1 - \cos 2x)/2$

81. Która liczba jest większa?

a) $\sin 1^\circ$ czy $\sin 1$

b) $\sin 2^\circ$ czy $\sin 2$

c) $\sin 3^\circ$ czy $\sin 3$

d) $\sin 4^\circ$ czy $\sin 4$

e) $\sin 5^\circ$ czy $\sin 5$

f) $\sin 6^\circ$ czy $\sin 6$

82. Uprościć wyrażenie, w którym n przebiega liczby naturalne.

- a) $\sin n\pi$
- b) $\sin n^2\pi$
- c) $\cos n\pi$
- d) $\cos n^3\pi$
- e) $\cos(n^2 + n)\pi$
- f) $\sin((2n + 1)\pi/2)$
- g) $\sin((2n - 1)\pi/2)$

Dopuszczalne odpowiedzi: 1, 0, $(-1)^n$, $(-1)^{n+1}$.

83. Rozwiązać równania i nierówności.

- a) $\sin x \geq 1/2$
- b) $\cos x \leq 1/2$
- c) $\sin x \geq \cos x$
- d) $[4\sin^2 x] = 2$
- e) $\{\cos^2 x\} = 3/4$
- f) $\sqrt{1 + \cos x} = \sqrt{2} \cdot \cos(x/2)$
- g) $\sin^2 x + \cos^4 x = \cos^2 x + \sin^4 x$

84. Jaką najmniejszą i największą wartość przyjmuje wyrażenie

$$\sin x \cdot \cos x \cdot \cos 2x \cdot \cos 4x \cdot \cos 8x \cdot \cos 16x ?$$

85. Dla funkcji f zdefiniowanej podanym wzorem oraz dla podanego zbioru Z rozstrzygnąć, czy funkcja f jest różnowartościowa na zbiorze Z oraz podać zbiór wartości funkcji f na zbiorze Z .

- a) $f(x) = x^2$, $Z = [-3, -1)$
- b) $f(x) = x^2$, $Z = (-3, 4]$
- c) $f(x) = x^2$, $Z = [-3, -2] \cup [3, 5]$
- d) $f(x) = x^2$, $Z = (-3, -2] \cup [3, 4)$
- e) $f(x) = x^2$, $Z = (0, 3)$
- f) $f(x) = x^2 - 2x + 1$, $Z = (0, 3)$
- g) $f(x) = x^2 + 2x + 1$, $Z = (0, 3)$
- h) $f(x) = 2^x$, $Z = (-3, 3)$
- i) $f(x) = |2^x - 3|$, $Z = (-3, 3)$
- j) $f(x) = |2^x - 5|$, $Z = (-3, 3)$

86. Naszkicować wykres funkcji f zdefiniowanej wzorem

$$f(x) = \left| \left[x + \frac{1}{2} \right] - x \right|.$$

87. Czy funkcja f zdefiniowana podanym wzorem jest parzysta? Nieparzysta?

- a) $f(x) = 0$
- b) $f(x) = 37$
- c) $f(x) = 2x$
- d) $f(x) = 2x^2 + 1$
- e) $f(x) = 14x^5 + 6x^3$
- f) $f(x) = x^6 + x^5$

- g) $f(x) = \sin^{37} x \cdot \cos^{24} x$
 h) $f(x) = \sin^{24} x \cdot \cos^{37} x$
 i) $f(x) = x^{111} \cdot \sin^{24} x \cdot \cos^{37} x$
 j) $f(x) = x^{111} \cdot \sin^{37} x \cdot \cos^{24} x$
 k) $f(x) = x^{666} \cdot \sin^{24} x \cdot \cos^{37} x$
 l) $f(x) = x^{666} \cdot \sin^{37} x \cdot \cos^{24} x$
 m) $f(x) = \sin x^{37}$
 n) $f(x) = \sin x^{24}$
 o) $f(x) = \cos x^{37}$
 p) $f(x) = \cos x^{24}$
 q) $f(x) = (x^2 + 1)\sin x$
 r) $f(x) = (x^2 + 1)\cos x$
 s) $f(x) = (x^3 + 1)\sin x$
 t) $f(x) = (x^3 + 1)\cos x$

88. Dla każdej z liczb $i \in \{1, 2, \dots, 13\}$ wskazać taką liczbę $j \in \{1, 2, \dots, 13\}$, że dla dowolnej liczby rzeczywistej x zachodzi równość $f_j(f_i(x)) = x$.

$$f_1(x) = 37 + x$$

$$f_2(x) = 37 - x$$

$$f_3(x) = x - 37$$

$$f_4(x) = 3x - 2$$

$$f_5(x) = 3x - 4$$

$$f_6(x) = 3x - 6$$

$$f_7(x) = \frac{x}{3} + 2$$

$$f_8(x) = \frac{x}{3} + \frac{2}{3}$$

$$f_9(x) = \frac{x}{3} + \frac{4}{3}$$

$$f_{10}(x) = -\frac{5}{4}x + \frac{3}{4}|x|$$

$$f_{11}(x) = -\frac{5}{4}x - \frac{3}{4}|x|$$

$$f_{12}(x) = \frac{5}{4}x + \frac{3}{4}|x|$$

$$f_{13}(x) = \frac{5}{4}x - \frac{3}{4}|x|$$

89. Funkcja f spełnia warunki

$$f(3-x) = f(x), \quad f(6-x) = f(x)$$

dla dowolnej liczby rzeczywistej x . Dowieść, że funkcja f jest okresowa i parzysta.

Podać dwa rozwiązania: jedno oparte na manipulowaniu wzorkami, a jedno interpretujące wymienione w treści zadania własności jako niezmienniczość wykresu funkcji f na pewne izometrie płaszczyzny.

Zadania powtórzeniowe do samodzielnego rozwiązania. Jeżeli czas pozwoli, wskazane przez studentów zadania mogą być omówione na ćwiczeniach.

90. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x-1) \cdot (x-2) \cdot (x-3) > 0$, ... ;
 b) $(x-1)^2 \cdot (x-2) \cdot (x-3) > 0$, ... ;
 c) $(x-1) \cdot (x-2)^2 \cdot (x-3) > 0$, ... ;
 d) $(x-1) \cdot (x-2) \cdot (x-3)^2 > 0$, ...

91. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x-1)^{2013} \cdot (x-2)^{2013} > 0$, ... ;
 b) $(x-1)^{2013} \cdot (x-2)^{2014} > 0$, ... ;
 c) $(x-1)^{2014} \cdot (x-2)^{2013} > 0$, ... ;
 d) $(x-1)^{2014} \cdot (x-2)^{2014} > 0$, ...

92. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(|x|-1)^{2013} \cdot (|x|-2)^{2013} > 0$, ... ;
 b) $(|x|-1)^{2013} \cdot (|x|-2)^{2014} > 0$, ... ;
 c) $(|x|-1)^{2014} \cdot (|x|-2)^{2013} > 0$, ... ;
 d) $(|x|-1)^{2014} \cdot (|x|-2)^{2014} > 0$, ...

93. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $|x-3| < 1$, ... ;
 b) $|x-4| > 2$, ... ;
 c) $|x-5| > 6$, ... ;
 d) $|x-6| < 5$, ...

94. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $|x^2 - 17| < 8$, ... ;
 b) $|x^3 - 14| < 13$, ... ;
 c) $|x^4 - 40| < 41$, ... ;
 d) $|x^5 - 16| < 16$, ...

95. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x-1)(x-2) < 0$, ... ;
 b) $(x-2)(x-4)^2 < 0$, ... ;
 c) $(x-4)^2(x-7) < 0$, ... ;
 d) $(x-7)^2(x-9)^2 > 0$, ...

96. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x^2 - 1)(x - 2) < 0$, ... ;
 b) $(x - 2)(x^2 - 4) < 0$, ... ;
 c) $(x^2 - 4)(x - 7)^2 < 0$, ... ;
 d) $(x - 7)(x^2 - 9)^2 < 0$, ...

97. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x - 4)(x - 9) > 0$, ... ;
 b) $(x - 4)(x^2 - 9) > 0$, ... ;
 c) $(x^2 - 4)(x - 9) > 0$, ... ;
 d) $(x^2 - 4)(x^2 - 9) > 0$, ...

98. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(x^2 - 25) \cdot (x^3 - 27) > 0$, ... ;
 b) $(x^5 - 32) \cdot (x^3 - 27) > 0$, ... ;
 c) $(x^5 - 32) \cdot (x^4 - 16) > 0$, ... ;
 d) $(x^2 - 25) \cdot (x^4 - 16) > 0$, ...

99. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(|\log_5 x| - 1)^2 < 1$, ... ;
 b) $(|\log_5 x| - 1)^3 < 1$, ... ;
 c) $(|\log_5 x| - 2)^4 > 1$, ... ;
 d) $(|\log_5 x| - 2)^5 > 1$, ...

100. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $(\log_2 x - 2) \cdot (\log_3 x - 3) > 0$, ... ;
 b) $(\log_2 x - 3) \cdot (\log_3 x - 2) > 0$, ... ;
 c) $(\log_2 x - 3)^3 \cdot (\log_3 x - 2)^2 > 0$, ... ;
 d) $(\log_2 x - 3)^2 \cdot (\log_3 x - 2)^3 > 0$, ...

101. Zapisać zbiór rozwiązań podanej nierówności w postaci przedziału lub uporządkowanej sumy przedziałów (nie używać różnicy zbiorów).

- a) $\log_x 4 < 2$, ... ;
 b) $\log_x 4 < -2$, ... ;
 c) $\log_x 2 > 2$, ... ;
 d) $\log_x 2 > -1$, ...

102. Podać taką liczbę x , że

- a) $\log_2 3 = 2 \cdot \log_2 x$, $x = \dots$;
 b) $\log_2 3 = 2 + \log_2 x$, $x = \dots$;
 c) $3 \cdot \log_3 2 = \log_3 x$, $x = \dots$;
 d) $3 + \log_3 2 = \log_3 x$, $x = \dots$.

103. Niech $A(n) = 4^{4^n}$, $B(n) = 256^{16^n}$, $C(n) = \log_2 A(n)$, $D(n) = \log_2 B(n)$,
 $E(n) = \log_{C(n)} D(n)$. Podać w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego:

- a) $E(100) = \dots$;
 b) $E(200) = \dots$;
 c) $E(300) = \dots$;
 d) $E(400) = \dots$.

104. Niech $A(n) = 4^{4^n}$, $B(n) = 256^{64^n}$, $C(n) = \log_2 A(n)$, $D(n) = \log_2 B(n)$,
 $E(n) = \log_{C(n)} D(n)$. Podać w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego:

- a) $E(100) = \dots$;
 b) $E(200) = \dots$;
 c) $E(300) = \dots$;
 d) $E(400) = \dots$.

105. Podać wartość podanej liczby w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego, gdy podana liczba jest wymierna. Napisać $\mathbf{N}$, jeśli podana liczba jest niewymierna.

- a) $\log_2 \log_2 4^{4^4} = \dots$;
 b) $\log_2 \log_2 4^{4^5} = \dots$;
 c) $\log_2 \log_2 4^{4^6} = \dots$;
 d) $\log_2 \log_2 4^{4^8} = \dots$.

106. Dla podanej liczby a wskazać taką liczbę rzeczywistą dodatnią b , aby spełniona była równość $1 + (\log_5 a) + \log_5 b = \log_5 (2a^2 + 2b^2)$.

- a) $a = 2$, $b = \dots$;
 b) $a = 3$, $b = \dots$;
 c) $a = 4$, $b = \dots$;
 d) $a = 6$, $b = \dots$.

107. Dla podanych liczb a, b podać taką liczbę rzeczywistą c , aby zachodziła równość $\log_a b = \log_b c$.

- a) $a = 3$, $b = 9$, $c = \dots$;
 b) $a = 9$, $b = 3$, $c = \dots$;
 c) $a = 5^4$, $b = 5^6$, $c = \dots$;
 d) $a = 7^{5^4}$, $b = 7^{5^6}$, $c = \dots$.

108. Dla podanych liczb a, b zapisać w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego wartość liczby $\log_x y$, gdzie $x = \log_a b$ oraz $y = \log_b a$. Napisać literkę **N**, jeżeli liczba ta jest niewymierna.

- a) $a = 2^{2^4}$, $b = 2^{2^6}$, $\log_x y = \dots\dots\dots$;
 b) $a = 2^{2^7}$, $b = 2^{2^{14}}$, $\log_x y = \dots\dots\dots$;
 c) $a = 2^{2^9}$, $b = 2^{2^{12}}$, $\log_x y = \dots\dots\dots$;
 d) $a = 2^{2^{16}}$, $b = 2^{2^{32}}$, $\log_x y = \dots\dots\dots$.

109. Niech $\prod_{i=m}^n a_i = a_m \cdot a_{m+1} \cdot a_{m+2} \cdot a_{m+3} \cdot \dots \cdot a_{n-1} \cdot a_n$.

Zapisać wartość podanego iloczynu w postaci liczby całkowitej lub ułamka nieskracalnego, jeśli liczba jest wymierna. Napisać literkę **N**, jeżeli liczba jest niewymierna.

- a) $\prod_{i=1}^4 \log_{(3i+1)}(3i+4) = \dots\dots\dots$;
 b) $\prod_{i=2}^4 \log_{(3i+1)}(3i+4) = \dots\dots\dots$;
 c) $\prod_{i=2}^{15} \log_{(3i+1)}(3i+4) = \dots\dots\dots$;
 d) $\prod_{i=2}^{16} \log_{(3i+1)}(3i+4) = \dots\dots\dots$.

110. Podać zbiór rozwiązań nierówności zapisując go w postaci przedziału lub sumy przedziałów.

- a) $-\frac{1}{2} < \log_4 x < \frac{3}{2}$ .....;
 b) $\frac{1}{3} < \log_{64} x < \frac{1}{2}$ .....;
 c) $-\frac{3}{5} < \log_{32} x < \frac{4}{5}$ .....;
 d) $-\frac{3}{2} < \log_9 x < \frac{1}{4}$ .....

111. Podać zbiór rozwiązań nierówności zapisując go w postaci przedziału lub sumy przedziałów.

- a) $\frac{1}{2} < \log_x 8 < 3$ .....;
 b) $-\frac{1}{2} < \log_x 9 < 2$ .....;
 c) $-2 < \log_x 4 < \frac{1}{3}$ .....;
 d) $-3 < \log_x 64 < -2$ .....

Odpowiedzi do zadań powtórzeniowych znajdują się na stronie przedmiotu.